

Brüssel, 14. juuli 2020
REV1 – asendab 8. veebruari
2018. aasta teate („Tüübikinnitus
(mootorsõidukid)“) ja 28. märtsi
2018. aasta teate („Tüübikinnitus
(sõidukid ja mootorid)“) ning
6. märtsi 2019. aasta küsimuste ja
vastuste dokumendi

TEADE SIDUSRÜHMADELE

ÜHENDKUNINGRIIGI VÄLJAASTUMINE ELIST NING ELI ÕIGUSNORMID SÕIDUKITE, SÜSTEEMIDE, OSADE JA ERALDI SEADMESTIKE TÜÜBIKINNITUSE VALDKONNAS

Sisukord

SISSEJUHATUS	2
A. ÕIGUSLIK OLUKORD PÄRAST ÜLEMINEKUPERIOODI LÕPPU	3
1. TAGAJÄRJED ETTEVÕTJATE KINDLAKSTEGEMISELE	4
2. TAGAJÄRJED TÜÜBIKINNITUSTELE JA TÜÜBIKINNITUSASUTUSTELE – ÜLDISED ASPEKTID	4
3. ÜHENDKUNINGRIIGI TÜÜBIKINNITUST ASENDAVA LIIDU TÜÜBIKINNITUSE ANDMINE MÄÄRUSE (EL) 2019/26 KOHASALT	6
3.1. Uus liidu tüübikinnitus, mis on antud ja jõustunud enne üleminekuperioodi lõppu.....	6
3.2. Uus liidu tüübikinnitus, mis on antud üleminekuperioodi lõppemise kuupäeval või pärast seda.....	6
4. SELGITUSED DIREKTIIVI 97/68/EÜ ALUSEL VÄLJASTATUD TÜÜBIKINNITUSTE KEHTIVUSE KOHTA.....	7
B. VÄLJAASTUMISLEPINGU ASJAKOHASED VÄLJAASTUMISEGA SEOTUD SÄTTED	8
C. ÕIGUSNORMID, MIDA KOHALDATAKSE PÕHJA-IIRIMAAL PÄRAST ÜLEMINEKUPERIOODI LÕPPU	10

SISSEJUHATUS

Alates 1. veebruarist 2020 on Ühendkuningriik Euroopa Liidust välja astunud ja temast on saanud kolmas riik¹. Väljaastumislepinguga² on ette nähtud üleminekuperiood, mis lõpeb 31. detsembril 2020. Kuni selle kuupäevani kohaldatakse ELi õigust täies ulatuses Ühendkuningriigi suhtes ja Ühendkuningriigis³.

Üleminekuperioodi jooksul peavad EL ja Ühendkuningriik läbirääkimisi uue partnerluslepingu üle, millega nähakse eeskätt ette vabakaubanduspiirkond. Ei ole aga kindel, kas uus partnerlusleping sõlmitakse ja jõustub üleminekuperioodi lõpus. Igal juhul hakkavad uuel lepingul põhineva suhte korral turulepääsu tingimused olema väga erinevad sellest, kuidas Ühendkuningriik osaleb siseturul,⁴ ELi tolliliidus ning käibemaksu- ja aktsiisivaldkonnas.

Seetõttu tuletatakse kõigile huvitatud isikutele ja eeskätt ettevõtjatele meelde, milline on õiguslik olukord pärast üleminekuperioodi lõppu (osa A allpool). Lisaks selgitatakse käesolevas teates väljaastumislepingu teatavaid asjakohaseid väljaastumisega seotud sätteid (osa B allpool) ning õigusnorme, mida kohaldatakse Põhja-Iirimaal pärast üleminekuperioodi lõppu (osa C allpool).

Soovitused sidusrühmadele

Käesolevas teates kirjeldatud tagajärgedega toimetulemiseks soovitatakse sõidukite, süsteemide, osade ja eraldi seadmetike tootjatel teha eeskätt järgmist:

- tagada, et tüübikinnitust käsitlevate ELi õigusaktidega nõutavad tüübikinnitused väljastab ELis asuv tüübikinnitusasutus ja et sõidukitel on kehtiv vastavussertifikaat;
- tagada, et tootja esindajad ja importijad täidavad asukohanõuded, ning kohandada vastavalt vajadusele märgistust ja tähistust;
- kohandada turustuskanaleid, et võtta arvesse impordinõudeid.

¹ Kolmas riik on riik, mis ei ole ELi liige.

² Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise leping (ELT L 29, 31.1.2020, lk 7) (edaspidi „väljaastumisleping“).

³ Võttes arvesse teatavaid väljaastumislepingu artiklis 127 sätestatud erandeid, mis ei ole käesoleva teate kontekstis asjakohased.

⁴ Eelkõige ei ole vabakaubanduslepinguga ette nähtud (kaupade ja teenuste valdkonnas) selliseid siseturu põhimõtteid nagu vastastikune tunnustamine, päritoluriigi põhimõte ja ühtlustamine. Samuti ei kõrvalda vabakaubandusleping tolliformaalsusi ja -kontrolle, sealhulgas neid, mis puudutavad kaupade päritolu ja nende valmistamiseks kasutatud sisendeid, ega impordi- ja ekspordikeeldusid ja -piiranguid.

Tähelepanu!

Käesolevas teates ei käsitleta järgmisi küsimusi:

- ELi õigusnormid sõiduautode ja väikeste tarbesõidukite CO₂ heite kohta;
- ELi õigusnormid kaupade autoveo kohta.

Nende küsimuste kohta koostatakse või on juba avaldatud muud teated⁵.

A. ÕIGUSLIK OLUKORD PÄRAST ÜLEMINEKUPERIOODI LÕPPU

Pärast üleminekuperioodi lõppu kaotavad ELi õigusnormid sõidukite, süsteemide, osade ja eraldi seadmestike (edaspidi koos „**mootorsõidukid**“) valdkonnas ja eelkõige järgmised õigusaktid:

- Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määrus (EL) 2018/858 mootorsõidukite ja mootorsõidukite haagiste ning nende jaoks ette nähtud süsteemide, osade ja eraldi seadmestike tüübikinnituse ja turujärelevalve kohta,⁶ millega tunnistatakse alates 1. septembrist 2020 kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. septembri 2007. aasta direktiiv 2007/46/EÜ, millega kehtestatakse raamistik mootorsõidukite ja nende haagiste ning selliste sõidukite jaoks mõeldud süsteemide, osade ja eraldi seadmestike kinnituse kohta⁷;
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. veebruari 2013. aasta määrus (EL) nr 167/2013 põllu- ja metsamajanduses kasutatavate sõidukite kinnituse ja turujärelevalve kohta⁸;
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. jaanuari 2013. aasta määrus (EL) nr 168/2013 kahe-, kolme- ja neljarattaliste sõidukite kinnituse ja turujärelevalve kohta⁹;
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. septembri 2016. aasta määrus (EL) 2016/1628, mis käsitleb väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate sisepõlemismootorite gaasiliste saasteainete ja tahkete osakeste heite piirnorme ja tüübikinnitusega seotud nõudeid,¹⁰ millega muudetakse direktiivi 97/68/EÜ¹¹ ja tunnistatakse see kehtetuks (edaspidi koos „**tüübikinnitust käsitlevad ELi õigusaktid**“)

⁵ https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/future-partnership/getting-ready-end-transition-period_et.

⁶ ELT L 151, 14.6.2018, lk 1.

⁷ ELT L 263, 9.10.2007, lk 1.

⁸ ELT L 60, 2.3.2013, lk 1.

⁹ ELT L 60, 2.3.2013, lk 52.

¹⁰ ELT L 252, 16.9.2016, lk 53.

¹¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 1997. aasta direktiiv 97/68/EÜ väljaspool teid kasutatavatele liikurmasinatele paigaldatavate sisepõlemismootorite heitgaaside ja tahkete heitmete vähendamise meetmeid käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (EÜT L 59, 27.2.1998, lk 1).

kehtivuse Ühendkuningriigi suhtes¹². Sellel on eelkõige järgmised tagajärjed.

1. TAGAJÄRJED ETTEVÕTJATE KINDLAKSTEGEMISELE

Tüübikinnitust käsitlevates liidu õigusaktides on sätestatud, et ettevõtja tähendab tootjat, tootja esindajat, importijat või turustajat¹³.

Tüübikinnitust käsitlevate liidu õigusaktide kohaselt on **importija** ELis asutatud ettevõtja, kes laseb ELi turule kolmandas riigis toodetud mootorsõiduki. Pärast üleminekuperioodi lõppu ei käsitata Ühendkuningriigis asutatud tootjat või importijat enam ELis asutatud ettevõtjana. Selle tulemusel saab ELis asutatud ettevõtjast, keda enne üleminekuperioodi lõppu käsitati Ühendkuningriigist pärit mootorsõidukite turustajana, pärast üleminekuperioodi lõppu tüübikinnitust käsitlevate liidu õigusaktide tähenduses selliste mootorsõidukite importija. Kõnealune ettevõtja peab täitma importija suhtes kehtivaid rangemaid nõudeid, eelkõige seoses toote nõuetele vastavuse kontrollimise ja tootel või selle märgistusel oma kontaktandmete esitamisega¹⁴.

Väljaspool ELi asutatud tootjad peavad nimetama **ühe** liidus asutatud **esindaja**, kes esindab neid liikmesriikide tüübikinnitusasutustes ja turujärelevalve eesmärkidel. Mõlemal eesmärgil võib nimetada ühe esindaja¹⁵.

Pärast üleminekuperioodi lõppu ei käsitata Ühendkuningriigis asutatud tootjate esindajaid enam ELis asutatutena ja nad kaotavad oma staatuse tüübikinnitust käsitlevate ELi õigusaktide alusel olenemata sellest, millal mootorsõidukid turule lasti. Seepärast peavad tootjad tagama, et pärast üleminekuperioodi lõppu on nende nimetatud esindajad asutatud ELis.

Tootja peab viivitamata teavitama liikmesriikide asjaomaseid tüübikinnitus- ja turujärelevalveasutusi kõikidest muutustest seoses tema nimetatud ühe esindajaga. Kui on olemas eraldi andmebaasid, nagu Euroopa tüübikinnitusandmete vahetamise süsteem (ETAES), saab üht esindajat käsitleva teabe sellistes andmebaasides registreerida ja seega on kõik muutused seal jälgitavad.

2. TAGAJÄRJED TÜÜBIKINNITUSTELE JA TÜÜBIKINNITUSASUTUSTELE – ÜLDISED ASPEKTIID

Määruste (EL) 2018/858, (EL) nr 167/2013 ja (EL) nr 168/2013 kohaldamisalasse kuuluvaid mootorsõidukeid tohib turule lasta, registreerida ja kasutusele võtta ainult siis, kui neil on tootja väljastatud kehtiv vastavussertifikaat, mis kinnitab, et

¹² Seoses nende määruste kohaldamisega Põhja-Iirimaa suhtes vt käesoleva teate C osa.

¹³ Määruse (EL) 2018/858 artikli 3 punktid 40–44; määruse (EL) nr 167/2013 artikli 3 punktid 25, 26 ja 41–43; määruse (EL) nr 168/2013 artikli 3 punktid 47–51; määruse (EL) 2016/1628 artikli 3 punktid 49–53.

¹⁴ Määruse (EL) 2018/858 artiklid 16 ja 17; määruse (EL) nr 167/2013 artiklid 11 ja 12; määruse (EL) nr 168/2013 artiklid 12 ja 13; määruse (EL) 2016/1628 artiklid 11 ja 12.

¹⁵ Määruse (EL) 2018/858 artikli 13 lõige 4; määruse (EL) nr 167/2013 artikli 8 lõiked 4 ja 5; määruse (EL) nr 168/2013 artikli 9 lõiked 4 ja 5; määruse (EL) 2016/1628 artikli 8 lõiked 10 ja 11.

sõidukid on valmistatud vastavalt liikmesriigi asutuse antud ELi tüübikinnitusele^{16,17}.

Määruse (EL) 2016/1628 kohaldamisalasse jäävate väljaspool teid kasutatavate liikurmasinade mootoreid või väljaspool teid kasutatavaid liikurmasinaid, millele sellised mootorid on paigaldatud, tohib turule lasta ainult siis, kui mootoril on kehtiv ELi tüübikinnitus¹⁸ või kui need jäävad erandite ja üleminekusätete kohaldamisalasse, mida kohaldatakse mootorite või selliste sõidukite ja väljaspool teid kasutatavate liikurmasinade suhtes, millesse sellised mootorid on paigaldatud¹⁹.

Pärast üleminekuperioodi lõppu ei ole Ühendkuningriigi tüübikinnitusasutus tüübikinnitust käsitlevate liidu õigusaktide kohaselt enam ELi tüübikinnitusasutus. Selle tulemusel ei saa tootja alates üleminekuperioodi lõpust lasta ELi turule

- i) määruste (EL) 2018/858, (EL) nr 167/2013 ja (EL) nr 168/2013 kohaldamisalasse kuuluvaid mootorsõidukeid, millel on vastavussertifikaat, milles osutatakse varem tüübikinnitust käsitlevate liidu õigusaktide kohaselt pädeva Ühendkuningriigi tüübikinnitusasutuse väljastatud tüübikinnitusele;
- ii) väljaspool teid kasutatavate liikurmasinade mootoreid või väljaspool teid kasutatavaid liikurmasinaid, millesse on paigaldatud sellised mootorid, kui neile on andnud tüübikinnituse Ühendkuningriigi tüübikinnitusasutus, kes oli varem tüübikinnitust käsitlevate liidu õigusaktide kohaselt pädev.

Samuti ei saa Ühendkuningriigi tüübikinnitusasutus pärast üleminekuperioodi lõppu enam täita mitte mingeid tüübikinnitusasutuse järelevalveülesandeid ja -toiminguid tüübikinnitust käsitlevate liidu õigusaktide tähenduses (nt seoses toodangu nõuetele vastavuse või kasutusel olevate sõidukite nõuetele vastavusega) tüübikinnituste puhul, mille ta andis enne üleminekuperioodi lõppu. Peale selle ei saa Ühendkuningriigi tüübikinnitusasutus enam väljastada selliste kinnituste parandusi või laiendusi vastavalt määruse (EL) 2018/858 artikli 34, määruse (EL) nr 167/2013 artikli 30, määruse (EL) nr 168/2013 artikli 35 või määruse (EL) 2016/1628 artikli 28 alusel.

---

¹⁶ Määruse (EL) 2018/858 artikli 6 lõige 4 ning artiklid 36 ja 48; määruse (EL) nr 167/2013 artiklid 33 ja 38 ning määruse (EL) nr 168/2013 artikli 6 lõige 2 ning artiklid 38 ja 43.

Tüübikinnitusasutuse määratlus on esitatud määruse (EL) 2018/858 artikli 3 punktis 36; määruse (EL) nr 167/2013 artikli 3 punktis 27 ja määruse (EL) nr 168/2013 artikli 3 punktis 56.

¹⁷ See ei piira seerialõpu sõidukite turulelaskmist, registreerimist ja kasutuselevõtmist käsitlevaid sätteid: määruse (EL) 2016/1628 artikkel 49, määruse (EL) nr 167/2013 artikli 39 lõige 3 ja määruse (EL) nr 168/2013 artikli 44 lõige 3.

¹⁸ Määruse (EL) 2016/1628 artikli 5 lõige 3. Tüübikinnitusasutuse määratlus on esitatud määruse (EL) 2016/1628 artikli 3 punktis 55.

¹⁹ Direktiivi 97/68/EÜ artikli 10 lõige 7, määruse (EL) 2016/1628 artikli 34 lõiked 7 ja 8 või artikli 58 lõiked 5–11 ning määruse (EL) nr 167/2013 artikli 19 lõike 6, artikli 20 lõike 8, artikli 28 lõike 6 ja artikli 53 lõike 12 alusel vastu võetud õigusaktid, millega lubatakse selliseid mootoreid, sõidukeid ja väljaspool teid kasutatavaid liikurmasinaid ilma kehtiva tüübikinnituse nõudeta turule lasta.

3. ÜHENDKUNINGRIIGI TÜÜBIKINNITUST ASENDAVA LIIDU TÜÜBIKINNITUSE ANDMINE MÄÄRUSE (EL) 2019/26 KOHASELT

8. jaanuaril 2019 võtsid Euroopa Parlament ja nõukogu vastu määruse (EL) 2019/26, millega täiendatakse liidu tüübikinnitust käsitlevaid õigusakte seoses Ühendkuningriigi lahkumisega liidust²⁰.

Määruse (EL) 2019/26 artiklis 4 on sätestatud, et kuni ajani, mil lõpeb tüübikinnitust käsitlevate liidu õigusaktide kohaldamine Ühendkuningriigis ja selle suhtes, st kuni üleminekuperioodi lõpuni võib kehtivat Ühendkuningriigi tüübikinnitust omav tootja esitada liidu tüübikinnitusasutusele taotluse liidu tüübikinnituse saamiseks samale tüübile²¹.

3.1. Uus liidu tüübikinnitus, mis on antud ja jõustunud enne üleminekuperioodi lõppu

Selle stsenaariumi puhul muutub Ühendkuningriigi vana tüübikinnitus määruse (EL) 2019/26 artikli 5 lõike 5 kohaselt kehtetuks päeval, mis eelneb liidu uue tüübikinnituse jõustumise päevale.

Määruse (EL) 2019/26 artikli 5 lõike 6 kolmandas lõigus on sätestatud, et mootorsõidukeid, mis on toodetud sellise Ühendkuningriigi tüübikinnituse alusel, mis on liidu tüübikinnituse andmise tõttu kaotanud enne üleminekuperioodi lõppu kehtivuse, võib liidus turule lasta, registreerida ja kasutusele võtta kuni ajani, mil lõpeb tüübikinnitust käsitlevate liidu õigusaktide kohaldamine Ühendkuningriigis ja selle suhtes. Kui Ühendkuningriigi tüübikinnitus muutub kehtetuks enne seda kuupäeva muudel põhjustel, võib mootorsõidukeid liidus turule lasta, registreerida ja kasutusele võtta üksnes kuni kuupäevani, mil liidu tüübikinnitus kaotab kehtivuse. Sõidukite puhul peavad tootjad uue liidu tüübikinnituse numbrimärkima vastavussertifikaadi lisasse.

Määruse (EL) 2019/26 preambuli põhjenduses 17 on selgitatud järgmist: „[k]una turule laskmise, registreerimise ja kasutuselevõtu hetk võivad erineda, peaks käesolevas määruses sätestatud tähtaegade määramise aluseks olema hetk, mil toimus neist kolmest esimene.“ Sellest tulenevalt võib mootorsõidukid, mis on turule lastud enne üleminekuperioodi lõppu artikli 5 lõike 6 kolmandas lõigus sätestatud tingimustel, registreerida ja kasutusele võtta ka sel kuupäeval või pärast seda.

3.2. Uus liidu tüübikinnitus, mis on antud üleminekuperioodi lõppemise kuupäeval või pärast seda

Määruse (EL) 2019/26 artikli 5 lõike 5 kohaselt muutub Ühendkuningriigi vana tüübikinnitus kehtetuks hiljemalt päeval, mil lõpeb tüübikinnitust

²⁰ ELT L 8, 10.1.2019, lk 1.

²¹ Määruse (EL) 2019/26 artikli 3 kohaselt on liidu tüübikinnitusasutus muu liikmesriigi kui Ühendkuningriigi tüübikinnitusasutus ja liidu tüübikinnitus on ELi tüübikinnitus, mille on kooskõlas kõnealuse määrusega andnud liidu tüübikinnitusasutus.

käsitlevate liidu õigusaktide kohaldamine Ühendkuningriigis ja selle suhtes, st üleminekuajaperioodi lõppemisel.

Võttes arvesse määruse (EL) 2019/26 preambuli põhjendust 17, kohaldatakse juhul, kui liidu tüübikinnitusasutus ei suuda töödelda kõikide eri tootjate taotlusi õigeaegselt, st enne üleminekuajaperioodi lõppu, ja selle tulemusel väljastatakse liidu uus tüübikinnitus, mis asendab varasema Ühendkuningriigi tüübikinnituse, alles üleminekuajaperioodi lõppemise kuupäeval või pärast seda, järgmisi norme.

- Mootorsõidukeid, mis on toodetud sellise Ühendkuningriigi tüübikinnituse alusel, mille jaoks on määruse (EL) 2019/26 artikli 4 lõike 1 kohaselt taotletud samale tüübile liidu tüübikinnitust, ja mis on lastud ELi turule enne üleminekuajaperioodi lõppu, võib registreerida ja kasutusele võtta ka sel kuupäeval või pärast seda, kuni antakse välja uus liidu tüübikinnitus. Sõidukite puhul peavad tootjad esitama selle liikmesriigi pädevatele asutustele, kus taotletakse sõiduki registreerimist ja kasutuselevõttu, tõendid selle kohta, et nad on esitanud liidu tüübikinnitusasutusele määruse (EL) 2019/26 artikli 4 lõike 1 kohaselt taotluse samale tüübile liidu tüübikinnituse saamiseks²².
- Alates üleminekuajaperioodi lõpust võib ELi turule laskmiseks mõeldud mootorsõidukeid toota üksnes ELi tüübikinnitusasutuse antud tüübikinnituse alusel.

4. SELGITUSED DIREKTIIVI 97/68/EÜ ALUSEL VÄLJASTATUD TÜÜBIKINNITUSTE KEHTIVUSE KOHTA

Määruse (EL) 2019/26 põhjendus 20 ja artikkel 7 põhinevad mõlemad eeldusel, et tüübikinnitused, mis kuuluvad kas direktiivis 97/68/EÜ või määruses (EL) 2016/1628 sätestatud erandite ja üleminekusätete alla, on muutunud kehtetuks.

Direktiiv 97/68/EÜ ei sisalda määruse (EL) 2016/1628 artikliga 30 samaväärset artiklit, millega täpsustataks, millal tüübikinnitused muutuvad kehtetuks.

Direktiivi 97/68/EÜ artikli 10 lõige 2 sisaldas aga seerialõpu sätet, mis tugines põhimõttele, et teatava heitkoguste etapi mootorikategooria jaoks välja antud tüübikinnitus muutub kehtetuks alates kuupäevast, mil turule laskmise otstarbel muutub kohustuslikuks järgmine kõnealuse direktiivi artikli 9 lõikes 4 sätestatud heitkoguste etapp.

Seega loetakse direktiivi 97/68/EÜ alusel antud tüübikinnitused kehtetuks alates sellest ajast, mil turule laskmise otstarbel muutub kohustuslikuks uute heitenõuete kohaldamine. See on kooskõlas määruse (EL) 2019/26 artikli 7 sätetega.

---

²² Teise võimalusena võivad tootjad ja muud ettevõtjad tugineda väljaastumislepingus sisalduvatele turule lastud kaupade käsitlevatele väljaastumisega seotud sätetele, vt käesoleva teate B osa.

B. VÄLJAASTUMISLEPINGU ASJAKOHASED VÄLJAASTUMISEGA SEOTUD SÄTTED

Väljaastumislepingu artiklis 41 on sätestatud, et enne üleminekuperioodi lõppu seaduslikult ELi või Ühendkuningriigi turule lastud olemasolevaid ja selgelt tuvastatavaid kaupu võib ELi või Ühendkuningriigi turul jätkuvalt kättesaadavaks teha ja need võivad kõnealuse kahe turu vahel ringelda, kuni need jõuavad lõppkasutajani. Samuti võib sellised kaubad võtta kasutusele ELi või Ühendkuningriigi turul, kui see on ette nähtud ELi õiguse kohaldatavate sätetega.

Turule laskmise põhimõte kehtib üksiktoodete suhtes. Sellest tulenevalt kohaldatakse seda sätet ainult enne üleminekuperioodi lõppu ELi või Ühendkuningriigi turule lastud üksiktoodete, kuid mitte toodete tüübi või seeria suhtes üldiselt.

Kui ettevõtja tugineb sellele sättele, on tal kohustus mis tahes asjaomase dokumendi abil tõendada, et kaup lasti ELis või Ühendkuningriigis turule enne üleminekuperioodi lõppu²³. Seda saab tõendada asjakohaste dokumentidega, mida äritehingutes tavaliselt kasutatakse (nt müügileping juba toodetud kauba kohta, arve, dokumendid kauba turustamisotstarbelise transpordi kohta või muud sarnased äridokumendid). Sel eesmärgil ei ole vaja koostada uut liiki dokumenti. Praktikast tuleb selliseid tõendeid esitada toodete ELi või Ühendkuningriiki importimisel tehtavate kontrollide puhul või turujärelevalveasutuste tehtavate kontrollide puhul. Esitatavate dokumentaalsete tõendite põhjal peab saama veenduda, et tõendid vastavad konkreetsetele kaupadele ja konkreetsele kogusele, mis on esitatud tollile või mida turujärelevalveasutus kontrollib, tuginedes näiteks selles nimetatud kaupade konkreetsele identifitseerimiselemendile (konkreetsetele identifitseerimiselementidele).

Nimetatud sätte kohaldamisel tähendab „turule laskmine“ kauba esmakordset tasu eest või tasuta tarnimist turule kaubandustegevuse käigus kas turustamiseks, tarbimiseks või kasutamiseks²⁴. „Kauba tarnimine selle turustamiseks, tarbimiseks või kasutamiseks“ tähendab, et „olemasolevast ja selgelt tuvastatavast kaubast saab pärast tootmisfaasi kahe või enama juriidilise või füüsilise isiku vahel sõlmitava sellise kirjaliku või suulise kokkuleppe ese, millega antakse üle asjaomase kauba omandiõigus, mõni muu asjaõigus või valdus, või sellise pakkumise ese, millega tehakse juriidilis(t)ele või füüsilis(t)ele isiku(te)le ettepanek taoline kokkulepe sõlmida“²⁵. „Kasutuselevõtt“ tähendab „kauba esmakordset kasutamist liidus või Ühendkuningriigis lõppkasutaja poolt selleks ettenähtud eesmärgil [...]“²⁶.

See tähendab, et Ühendkuningriigis enne üleminekuperioodi lõppu Ühendkuningriigi tüübikinnituse alusel selle määratluse kohaselt turule lastud mootorsõiduki võib pärast üleminekuperioodi lõppu siiski ELis (ja vastupidi) kättesaadavaks teha (nt võib seda jätkuvalt tarnida turustamiseks või kasutamiseks), registreerida ja kasutusele võtta, ilma et enne selle lõppkasutajani jõudmist oleks vaja uut tüübikinnitust, uuesti märgistamist/tähistamist või toote muutmist.

Olukorrad, mida käsitatakse turule laskmisena, on näiteks järgmised:

²³ Väljaastumislepingu artikkel 42.

²⁴ Väljaastumislepingu artikli 40 punktid a ja b.

²⁵ Väljaastumislepingu artikli 40 punkt c.

²⁶ Väljaastumislepingu artikli 40 punkt d.

- tootja müügileping importija, turustaja (sealhulgas kontsernisiseselt, tingimusel et tuvastada saab tegeliku tehingu) või lõppkasutajaga, kui asjaomase toote tootmine on lõpule viidud;
- internetimüük: ainult juhul, kui klient saab oma tellimuse kohta kinnituse, milles on täpsustatud konkreetne juba toodetud kaup, mida tehing käsitleb ja mis on valmis kliendile tarnimiseks.

Seevastu ei käsitata turule laskmisena järgmisi olukordi:

- ette tellitud kaubad, mida ei ole veel toodetud;
- leping asendatavate kaupade tarnimiseks (nt x ühikut toodet y, mis ei ole individuaalselt tuvastatavad);
- toodetud kaubad, mida hoitakse tootja varudes, kuid mida ei ole veel turustamiseks, tarbimiseks või kasutamiseks tarnitud;
- toote üldine pakkumine internetis (turule lastuna käsitatakse ainult selliseid konkreetseid kaupu, mida tehing käsitleb ja mis on valmis kliendile tarnimiseks, pärast seda, kui klient on esitanud selle kohta tellimuse ja tellimus on kinnitatud).

NÄIDE 1. Enne üleminekuperioodi lõppu ELis või Ühendkuningriigis füüsiliselt tarneahelas või kasutuses olevad mootorsõidukid

- *ELis asuva hulgemüüja valduses on Ühendkuningriigi tüübikinnitust sisaldava vastavussertifikaadiga auto või mootorratas edasise turustamise eesmärgil.*

Auto või mootorratas on lastud ELi turule enne üleminekuperioodi lõppu ning selle võib liidu või Ühendkuningriigi turul jätkuvalt kättesaadavaks teha ja see võib kõnealuse kahe turu vahel kuni lõppkasutajani jõudmiseni ringelda, selle võib pärast üleminekuperioodi lõppu ELis või Ühendkuningriigis registreerida ja kasutusele võtta, ilma et oleks vaja uut tüübikinnitust, uuesti märgistamist/tähistamist või toote muutmist. See ei piira kohustust nimetada uus ELis asutatud tootja esindaja, kui senine esindaja asub Ühendkuningriigis, nagu on täpsustatud jaos A.1 eespool.

- *Lõpetamata veok, mis on toodetud Ühendkuningriigi tüübikinnituse alusel ELis enne üleminekuperioodi lõppu mitmeetapilise tootmise käigus, millel on olemas kehtiv vastavussertifikaat ja mis müüakse sõidukitootjale enne üleminekuperioodi lõppu edasiseks koostamiseks või komplekteerimiseks ELis.*

Sama kui eespool. See näide käib mitmes etapis toodetava sõiduki kohta, mille esimene etapp hõlmab kabiiniga šassiid (st mittekomplektne sõiduk). Veoki puhul võib sõiduki tootja saada kabiiniga šassiile tüübikinnituse esimese etapina, samas kui kere tootja (st kolmas isik) saab tüübikinnituse sellele järgneva teise ja viimase etapi jaoks. Lõpetamata sõiduk on lastud ELi turule enne üleminekuperioodi lõppu.

NÄIDE 2. Mootorsõidukid, mis on toodetud ELis, Ühendkuningriigis või mõnes muus kolmandas riigis Ühendkuningriigi tüübikinnituse alusel ning müüdnud pärast tootmisetappi ja enne üleminekuperioodi lõppu kliendile ELis, kuid mida ei ole ELis asuvale kliendile sellel kuupäeval veel füüsilisel üle antud

- *Väljaspool teid kasutatava liikurmasina mootor, mis on valmistatud USA-s Ühendkuningriigi tüübikinnituse alusel, müüakse Belgias asuvale väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate importijale või algseadmete valmistajale 15. detsembril 2020, kuid see saabub Belgia tolli alles 15. jaanuaril 2021.*

Sama kui näites 1 kirjeldatud kaupade puhul. Liidu turule laskmise kuupäev on USA tootja ja ELi importija või algseadmete valmistaja vahel pärast tootmisetapi lõpetamist toimuva tehingu (esmakordse tarnimise) kuupäev. Turule laskmine ei eelda toote füüsilist üleandmist.

NÄIDE 3. Kolmandas riigis Ühendkuningriigi tüübikinnituse alusel toodetud mootorsõidukid, mis müüakse enne üleminekuperioodi lõppu Ühendkuningriigi importijale, kuid mida ei ole talle selleks kuupäevaks füüsiliselt tarnitud, ning mis seejärel müüakse pärast üleminekuperioodi lõppu kliendile ELis

- *Jaapanis Ühendkuningriigi tüübikinnituse alusel toodetud auto või mootorratas, millel on kehtiv vastavussertifikaat, müüakse Ühendkuningriigi importijale 15. detsembril 2020 ja see saabub Ühendkuningriigi tolli 15. jaanuaril 2021. Seejärel müüb Ühendkuningriigi importija selle 30. jaanuaril 2021 Madalmaades asuvale kliendile ja auto või mootorratas saabub Madalmaade tolli 15. veebruaril 2021.*

Sama kui näites 1 kirjeldatud kaupade puhul. Ühendkuningriigi turule laskmise kuupäev on Jaapani tootja ja Ühendkuningriigi importija vahelise tehingu (esmakordse tarnimise) kuupäev. Turule laskmine ei eelda toote füüsilist üleandmist.

C. ÕIGUSNORMID, MIDA KOHALDATAKSE PÕHJA-IIRIMAAL PÄRAST ÜLEMINEKUPERIOODI LÕPPU

Pärast üleminekuperioodi lõppu kohaldatakse Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokoll²⁷. Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokoll kohaldamisele annab perioodiliselt nõusoleku Põhja-Iirimaa assamblee, kusjuures protokoll esialgse kohaldamise periood kestab neli aastat pärast üleminekuperioodi lõppu²⁸.

Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokoll kohaselt kohaldatakse teatavaid ELi õiguse sätteid seoses Põhja-Iirimaaga ka Ühendkuningriigi suhtes ja Ühendkuningriigis. Lisaks on EL ja Ühendkuningriik Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokollis kokku leppinud, et selles ulatuses, milles ELi õigusnorme kohaldatakse seoses Põhja-Iirimaaga Ühendkuningriigi suhtes ja Ühendkuningriigis, koheldakse Põhja-Iirimaad, nagu see oleks liikmesriik²⁹.

Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokollis on sätestatud, et seoses Põhja-Iirimaaga kohaldatakse tüübikinnitust käsitlevaid liidu õigusakte Ühendkuningriigi suhtes ja Ühendkuningriigis³⁰.

See tähendab, et kui käesoleva teate osades A ja B viidatakse ELile, käsitatakse seda viitena, mis hõlmab Põhja-Iirimaad, ning kui viidatakse Ühendkuningriigile, käsitatakse seda viitena üksnes Suurbritanniale.

Täpsemalt tähendab see muu hulgas järgmist:

- Põhja-Iirimaal turule lastud mootorsõidukid peavad vastama tüübikinnitust käsitlevatele ELi õigusaktidele;

²⁷ Väljaastumislepingu artikkel 185.

²⁸ Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokoll artikkel 18.

²⁹ Väljaastumislepingu artikli 7 lõige 1 koostoimes Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokoll artikli 13 lõikega 1.

³⁰ Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokoll artikli 5 lõige 4 ja sama protokoll 2. lisa 9. ja 14. jaotis.

- Põhja-Iirimaal toodetud ja ELi tarnitud mootorsõidukid ei ole imporditud tooted;
- Suurbritanniast Põhja-Iirimaale tarnitud mootorsõidukid on imporditud tooted;
- importija ja tootja esindaja võivad olla asutatud Põhja-Iirimaal;
- kui liidu õiguse sätetega nõutakse liikmesriiki tähistava kordumatu koodi esitamist, esitatakse tähis „UK(NI)“³¹;
- Põhja-Iirimaal kehtivad ELi tüübikinnitusasutuse antud tüübikinnitused ning nende parandused ja laiendused, st mootorsõiduki võib ELi tüübikinnituse alusel Põhja-Iirimaal turule lasta, registreerida ja kasutusele võtta.

Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokolliga välistatakse aga võimalus, et Ühendkuningriik saaks seoses Põhja-Iirimaaga

- osaleda liidu otsuste tegemises ja kujundamises³²;
- algatada vastuväite-, kaitsemeetmete ega vahekohtumenetlust, kui menetlus on seotud ELi liikmesriikide kehtestatud normide või standarditega või nende antud või läbiviidud hinnangute, registreeringute, sertifikaatide, heakskiitmiste ja lubadega;³³
- tugineda seaduslikult Põhja-Iirimaal turule lastud toodete puhul ning Ühendkuningriigis asutatud asutuste või organite antud või läbiviidud hinnangute, registreeringute, sertifikaatide, heakskiitmiste või lubade või nende muu tegevuse puhul päritoluriigi põhimõttele või vastastikusele tunnustamisele³⁴.

Täpsemalt tähendab viimane punkt muu hulgas järgmist.

- Tüübikinnitused, mille Ühendkuningriigi tüübikinnitusasutus on andnud Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokollil alusel kohaldatavate tüübikinnitust käsitlevate liidu õigusaktide põhjal, ning nende tüübikinnituste parandused ja laiendused kehtivad ainult Põhja-Iirimaal. Seevastu ei kehti sellised tüübikinnitused ning nende parandused ja laiendused ELis³⁵.
- Kui mootorsõiduki tüübikinnituse annab Ühendkuningriigi tüübikinnitusasutus, tuleb CE-vastavusmärgise, logo või muu samalaadse märgise kõrvale, mida tüübikinnitust käsitlevate liidu õigusaktidega nõutakse, paigaldada tähis „UK(NI)“³⁶. See eristatav märgis võimaldab teha kindlaks mootorsõidukid, mille

³¹ Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokollil artikli 7 lõige 2. Tehniliste piirangute tõttu, mis on tavaliselt seotud andmebaasidega, võib olla vaja piirduda kahekohalise riigikoodi esitamisega. Sellisel juhul tuleks kasutada veel määramata numbrikombinatsiooni.

³² Kui on vaja vahetada teavet või vastastikku konsulteerida, toimub see Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokollil artikliga 15 loodud ühises nõuandetöörühmas.

³³ Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokollil artikli 7 lõike 3 viies lõik.

³⁴ Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokollil artikli 7 lõike 3 esimene lõik.

³⁵ Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokollil artikli 7 lõike 3 neljas lõik.

³⁶ Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokollil artikli 7 lõike 3 neljas lõik.

saab seaduslikult turule lasta, registreerida ja kasutusele võtta Põhja-Iirimaal, kuid mitte ELis.

Üldteave tüübikinnitust käsitlevate liidu õigusaktide kohta on esitatud autotööstust käsitleval komisjoni veebisaidil (https://ec.europa.eu/growth/sectors/automotive_et). Vajaduse korral lisatakse nendele veebilehtedele täiendavat teavet.

Euroopa Komisjon
Siseturu, tööstuse, ettevõtluse ja VKEde peadirektooraat